

Hoofdstuk 50

Lieve kleinkinderen,

Veel jaren geleden kende ik een jongetje van een jaar of zes. Zijn papa en mama namen hem een hele lange dag mee naar de dierentuin in Emmen. Wat hadden hij en zijn ouders een prachtige, mooie dag. 's Avonds, in de auto op de terugweg naar huis, vroeg dat kleine jongetje: 'Mama, hoe laat zijn wij thuis?' 'Ben jij moe? Wil jij graag naar bed?'

'Nee,' zei dat vermoede jongetje, 'maar zijn wij op tijd thuis om op de televisie Pipo de clown en Mamaloe te kunnen zien?'

'Nee,' antwoordde mama. Daar komen wij te laat voor thuis en jij hebt vandaag aapjes genoeg gezien.'

En daar begint me dat kleine jongetje te huilen, gewoon te krijsen: 'Jullie hebben mij dat beloofd! Ik wil Pipo zien. Wat zijn jullie gemeen! Ik wil, ik wil, ik wil....!'

Hoofdstuk 50 - Volk zonder toekomst - Numeri 13 en 14

Drie maanden later kwam het volk Israël in Kades, een oase waar volop water en ook gras voor de dieren was. Het was niet ver van het land Kanaän. Je kon in de verte de bergen van het Zuiderland zien. En daarachter moesten de heuvels zijn waar Abraham gewoond had en Izaäk en waar Jakobs zonen hun kudden kleinvee hadden geweid.

Het was goed dat ze nu dicht bij het Beloofde Land waren en dat deze lange reis door de woestijn bijna voorbij was. In deze gloeiend hete wildernis konden ze het niet lang meer volhouden. Elke nacht in die broeiend warme tenten slapen en elke dag dat kleffe zoete brood eten. Nee, dit moest niet al te lang meer duren!

Op een goede dag ging plotseling het bericht door het tentenkamp van de Israëlieten dat Mozes twaalf mannen had uitgezocht, uit elke stam één, die als verspieders het land Kanaän moesten verkennen. Dit was mooi.... Ja geweldig! Dit kon niet anders betekenen dan dat heel binnenkort de grote aanval zou gaan beginnen. Ze hadden allemaal wel meegewild, maar dat kon natuurlijk niet. En bovendien, het zou nu niet lang meer duren dan woonden ze er allemaal.

Maar wat duurde dat wachten op de terugkomst van die twaalf lang. Ze konden bijna niet meer wachten. Het was net alsof de woestijn al troostelozer en doodser werd, dat de zon nog heter brandde als gisteren en dat het manna nog viezer smaakte als het al was.

Ze zagen zichzelf al zitten in hun eigen huis, in de koele schaduw van de bomen, met achter hun huis een stuk bouwland waar het graan zachtjes ruiste in de koele

avondwind. Wonen in een land waar geen vijand hen te na zou kunnen komen, omdat de Heer Zelf de wacht over hen hield.

Ze zouden natuurlijk wel om dat land moeten vechten, maar dat zou met hulp van de Heer wel goed komen. Als eerst hun verspieders maar weer terug waren....

‘Het land kan niet beter, maar de mensen die daar wonen?’

Het duurde precies veertig dagen voordat ze er weer waren. En toen ze er waren liepen alle mensen uit om hen te begroeten. Niemand bleef achter in zijn tent. Ze waren er alle twaalf weer. Niemand ontbrak. Maar Mozes had ook de beste en sterkste kerels uitgezocht. Jozua was er ook bij. Hij had toen bij Rafidim de Amalekieten verslagen en Kaleb, uit de stam van Juda.

Wat zouden ze veel te vertellen hebben, deze dappere mannen. Maar eerst moesten ze uitrusten van hun lange verkenningstocht! En dat Kanaän een goed land was, dat kon je zo wel zien, want twee van deze mannen droegen aan een lange stok een druiventros, zo groot en zo zwaar als zij in Egypte nog nooit hadden gezien.

Diezelfde dag nog kwamen de oudsten van het volk bij Mozes en daar deden de twaalf verspieders verslag van hun verkenningstocht. Veertig dagen had hun tocht geduurd en ze hadden het hele land doorgereisd, van het uiterste zuiden tot aan de hoge bergen in het noorden en van het diepe Jordaandal naar de zee in het westen. Het was een uitstekend land, dat Kanaän! En voor hen allemaal zou er

plek genoeg zijn. Mozes had hun niets teveel beloofd, toen hij sprak over een land *'overvloeiende van melk en honing'*. Ze konden ook allemaal zelf zien aan die druiventros, wat voor geweldige vruchten er groeiden.

Ja, het land, dat kon niet beter! Maar de mensen die er woonden, dat was niet zo best. Ze woonden in grote steden met sterke muren eromheen. Er woonden zelfs reuzen. Het zou niet gemakkelijk worden om dat land Kanaän te veroveren, als zij het al zouden kunnen veroveren. Ze zagen het duister in. Somber zaten ze daar bedroefd met hun hoofden nee te schudden. Nee, dit land zouden ze nooit in kunnen nemen, ook al had de Heer hun dat met een eed beloofd.

Mozes had hun niets teveel beloofd...

De oudsten luisterden verwonderd naar hun verhalen, Zij hadden verwacht dat deze twaalf mannen goede berichten zouden brengen en dat de aanval op de Kanaänieten spoedig zou beginnen. En nu pakte het totaal anders uit. Was dan alles vergeefs geweest? De uittocht uit Egypte en hun reis door de woestijn?

Maar toen ze bijna allemaal mompelden dat het niets zou worden en dat Mozes hen bedrogen had, kwam Kaleb naar voren, de man uit de stam van Juda.

‘Het is waar,’ zei hij, ‘ik heb het gezien. De steden in dat land zijn sterk en de bevolking daar is machtig. Maar de tien mannen vergeten het belangrijkste: de Heer is met ons en zal ons dat land in onze macht geven. Laten wij ten strijde trekken en het land in erfelijk bezit nemen.’

Toen nam Kaleb het woord.

Maar weer namen de tien verspieters het woord: ‘Kaleb kan het mooi zeggen,’ zeiden ze, ‘maar met mooie woorden kun je geen land veroveren. Het is nu eenmaal niet anders. Dat volk van de Kanaänieten is veel sterker dan wij. Wij kunnen het nooit van hen winnen! Die reuzen keken op ons neer alsof wij sprinkhanen waren. En daar hadden ze nog gelijk aan ook! *Dat land Kanaän zal onze dood worden....*’

Wie van de oudsten begon het eerst? Maar plotseling zaten ze daar allemaal te huilen, ze jammerden luid en bitter. Nu hadden ze zo’n verlangen gehad om naar het land Kanaän te gaan. Nu stonden ze zelfs aan de grenzen van dat land en nu was alles vergeefs geweest.

En toen de oudsten teruggingen naar hun eigen tenten, naar hun eigen families vertelden ze aan iedereen dat er geen hoop meer was. Nee, ze zouden het Beloofde Land nooit binnenkomen. Wat Kaleb had gezegd, daar praatten ze maar niet over en dat de Heer hun dit land met een eed beloofd had, noemden ze niet. Nee, opzettelijk spraken ze negatief over God en over Mozes. *Dit was een belofte geweest die niet waar gemaakt kon worden!*

En het dwarse, verkeerde volk Israëel wilde dit maar al te graag horen.

Die avond waren alle mensen in het hele tentenkamp erg overstuur en huilden luid. Ze gingen maar niet naar bed. Voor bijna alle tenten zaten mannen en vrouwen te huilen en luid te jammeren. Het leek wel alsof ze een veldslag verloren hadden, in plaats dat de oorlog nog moest beginnen.

Ze zouden het Beloofde Land nooit binnenkomen.

Ze beseften niet eens dat ze met dit gehuil een groot kwaad deden en met hun gejammer God uitdaagden. Dit was nog erger dan hun dwingend vragen om vlees. Met een eed had God hun beloofd het land Kanaän in erfbezit te geven en nu huilde het hele volk omdat ze God niet geloofden. Alsof de Heer nooit tot hen gesproken had en dat Zijn Woorden er niet toe deden!

Steeds maar weer jammerden ze dat ze allemaal in de strijd zouden sterven en dat hun vrouwen en kinderen oorlogsbuit van de vijand zou worden. Hoe later het werd, deze vreselijke nacht hoe meer zij zich opwonden en ten slotte was iedereen uitzinnig van angst. Het was al bijna ochtend toen het eindelijk stil werd en ze allemaal uitgeput in slaap vielen.

Maar het bleef niet lang stil. Al heel vroeg in de ochtend gingen ze weer naar Mozes en Aäron toe. Dreigend en met de vuisten gebald omhoog stonden ze voor hen. Nog hees van het huilen schreeuwden ze: 'Breng ons terug naar Egypte! Waarom heeft de Heer ons hier gebracht? Wij allemaal zullen sterven door het zwaard! Laten we teruggaan naar Egypte en daar de Farao dienen. Dat

is beter dan dat onze vrouwen en kinderen gevangen genomen worden door onze vijanden. Mozes, u heeft ons hier gebracht. *Laat de bazuinen klinken en breng ons terug!* Wij zijn er klaar voor om vandaag nog op reis te gaan, terug naar Egypte.'

Rechttop stond Mozes voor de mensen. Zijn donkere ogen fonkelden. Dachten ze nu echt, dit dwaze volk dat hij hen terug zou brengen naar het slavenhuis in Egypte? Naar het land waaruit God de Heer met Zijn sterke hand hen verlost had. Begrepen ze niet dat zij met hun gejammer Gods toorn als een zwaar onweer over zich heen geroepen hadden? En dat het niet lang meer zou duren, dat de Heer hen zou straffen?

'Nooit,' zei hij uitdagend, 'nooit breng ik jullie terug! Ik sterf nog liever!'

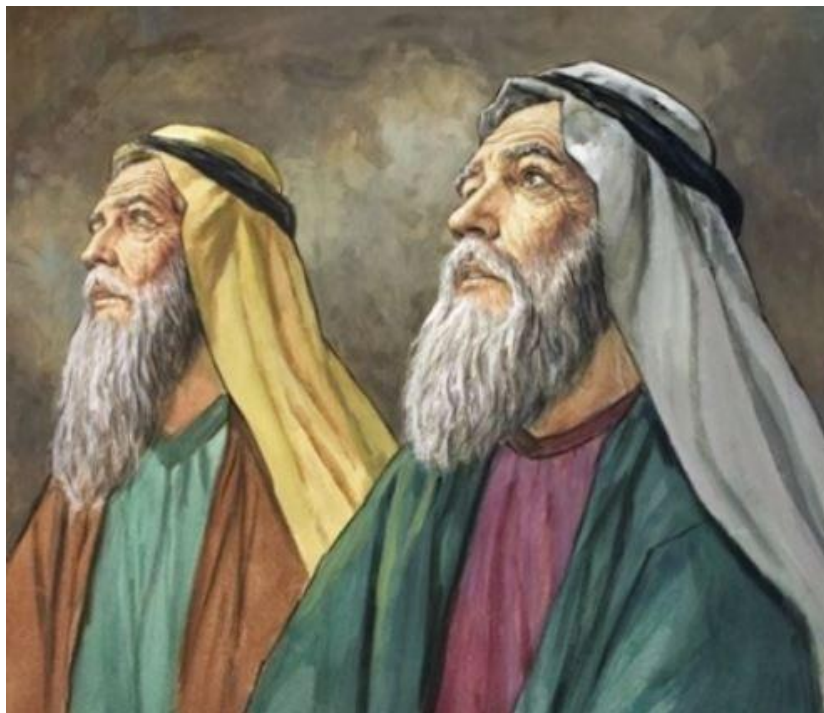
En nog hadden de mensen niet door waar ze mee bezig waren. Nog steeds wilden ze niet naar Mozes luisteren.

Brutaal begonnen ze te roepen: 'Als Mozes en Aäron ons niet terug willen brengen naar Egypte, dan kiezen wij een andere leider die ons wel terug wil brengen naar de Faraö in Egypte.'

Mozes hoorde aan hun manier van schreeuwen dat ze meenden wat ze zeiden.

En na deze wilde nacht waren ze tot alles in staat. Het had geen zin meer om met hen te praten. Ze waren niet meer voor rede vatbaar.

Mozes liet zich voor hun voeten plat op de grond vallen en naast hem lag zijn broer Aäron. Daar lagen ze, twee machteloze mensen die op de Heer wachtten die dit volk zou straffen....

Mozes en Aäron lieten zich biddend op de grond vallen.

Op dat moment kwamen Jozua en Kaleb naar voren en gingen tussen Mozes en Aäron en de woedende menigte instaan. Ze hadden geen hoop dat de mensen naar hen zouden willen luisteren, maar wanneer zij zich nu stil hielden dan zouden ze medeschuldig zijn.

‘Houd op!’ riepen ze. ‘Jullie moeten je niet langer tegen de Heer verzetten. Dat land Kanaän is een heel goed land en met Gods hulp zullen wij het veroveren, Die mensen daar hebben niemand die hen beschermt en wij wel. *Luister! De Heer zal ons helpen. Wees dus niet bang!*’

Maar deze mensen wilden niet meer luisteren. De hele meute kwam op Jozua en Kaleb toelopen. Ondertussen pakten ze scherpe stenen van de grond en wilden hen doden. Daar stonden Jozua en Kaleb, in hun gescheurde kleren. Ze zeiden niets meer. Ook vluchtten ze niet. Hun plaats was bij Mozes en Aäron, ook al zou dat hun dood betekenen. Het was beter met hen te sterven, dan te leven met deze ‘vreselijke’ mensen.

Precies op dat moment, nog voordat er één steen gegooid was, verscheen de Heer. Het vuur van zijn Heerlijkheid scheen de opstandige mensen in de ogen en angstig schrokken ze terug. Bang lieten ze de stenen uit hun handen vallen.

Het vuur van zijn Heerlijkheid...

Ze hoorden Gods stem tegen Mozes zeggen: ‘Hoe lang zal dit volk zich tegen Mij verzetten? Ik heb zo veel wonderen voor hen gedaan, maar ze willen niet op Mij vertrouwen.

Nu zal Ik hen straffen. Ik zal ze met de pestziekte treffen en hen doden. Maar jij Mozes zult de voorvader worden van een volk, dat groter en sterker is dan dit volk.’

Nu wisten ze het dan. Ja, nu hoorden deze mensen van de Heer zelf hoe verkeerd ze bezig waren geweest. Bang wachtten ze op wat Mozes zou zeggen. Als hij zei: ‘Goed Heer, straf ze maar, dan zouden ze allemaal de pestziekte krijgen en sterven. En uit Mozes zou een groot volk groeien dat beter was dan zij. En dat nieuwe volk zou dan het land Kanaän binnengaan.

Maar zelfs nu in deze hachelijke situatie kwam Mozes op voor zijn volk Israël. De mensen hoorden Mozes luid en duidelijk God smeken: ‘Heer, U kunt dit volk toch niet doden? Stel dat de Farao in Egypte hoort dat U Uw volk hebt gedood. Hij zal zeggen dat U dit volk niet in het Beloofde Land kon brengen. Daarom heeft Hij ze allemaal in de woestijn gedood. Heer, laat zien hoe geduldig U bent. U heeft toch Zelf gezegd: ‘Ik vergeef mensen alles wat ze verkeerd doen. Vergeef ook nu de schuld van dit volk.’

Het werd stil.... Het werd angstig stil. In grote spanning wachtten de mensen op het antwoord van de Heer. Nog brandde voor ‘de Tent om de Heer te ontmoeten’ de hete gloed van Zijn Heerlijkheid, maar er was geen Stem en er kwam geen antwoord.

De Heer wilde geen antwoord geven en toen het lang duurde gingen de mensen naar hun tenten. Misschien wilde de Heer alleen met Mozes spreken en mochten zij er niet bij zijn. Maar ook de volgende dag kwam er geen antwoord en de dag daarop niet en in geen weken.

Het werden dagen van grote spanning en het volk wachtte. Ze begrepen nu wel dat er een zware straf zou komen, maar niemand wist welke. En dat Mozes nog steeds voor hen mocht bidden, dat was een teken dat God zijn handen niet helemaal van hen afgetrokken had. De zwijgende God antwoordde niet, maar Hij luisterde wel naar Mozes’ gebed.

Mozes.... Nog nooit hadden ze zo goed als in deze weken geweten, hoe goed en hoe geduldig hij was. Alle dagen worstelde hij met zijn God. Tijden lag hij voor zijn tent te bidden. Overdag in de brandende zon en zelfs ’s nachts wanneer het erg koud was. En dat allemaal voor een volk dat hem tot het uiterste getergd had en dat steeds maar weer in opstand kwam.....

Veertig dagen duurde het, voordat de Heer tot Mozes sprak: ‘Goed, Ik zal het volk vergeven. Maar niet om wat de vijanden zullen zeggen, maar omdat Ik de Heer van de hele aarde ben.

Maar ook al vergeef Ik hen deze keer weer, zij zullen wel straf krijgen. Zo waar als Ik leef, al deze mensen die steeds maar weer Mijn wonderen hebben gezien en nog steeds niet in Mij willen geloven, zij zullen het Beloofde Land **niet** zien. Niemand, behalve Jozua en Kaleb. Zij zijn Mij trouw gebleven en aan hen en aan hun kinderen zal ik het land Kanaän geven ook al wonen er reuzen in het Zuiderland!

Mozes, zeg tegen het volk: ‘Jullie wilden toch sterven in de woestijn? Dan zal Ik jullie laten sterven in de woestijn! Omdat jullie tegen Mij geklaagd hebben zal iedereen van twintig jaar en ouder sterven. Zij zullen niet in het land komen dat Ik jullie beloofd heb. En jullie kinderen zullen veertig jaar lang door de woestijn zwerven. Veertig dagen hebben de verspieders in het land Kanaän rondgekeken. Daarom worden jullie veertig jaar lang gestraft. Eén jaar voor elke dag.’

Jullie kinderen zullen veertig jaar lang door de woestijn zwerven.

Na dit Godswoord had Mozes niets meer te zeggen. Hij begreep dat hij niet langer voor zijn volk hoefde te bidden. Het besluit van God stond vast. Hij en zijn broer Aäron en Jozua en Kaleb en al die mensen van nog geen twintig jaar zouden hetzelfde lot moeten ondergaan, hoewel zij niet aan het optoer hadden meegedaan. En toch was er ook nog genade in dit oordeel: *een volk dat de dood had verdiend, mocht nog veel jaren leven. Ze zouden sterven in de wildernis, maar hun kinderen mochten eenmaal het Beloofde Land binnengaan.*

Maar het bleef een zware straf en met een bedroefd hart ging Mozes naar het tentenkamp om de kinderen van Israël het vonnis aan te zeggen. Als ze nu maar wijzer waren geworden en niet weer tegen de Heer in verzet gingen. Toen Mozes bij de tenten kwam stonden de mensen hem op te wachten. De straf was al begonnen: de tien verspieders die de mensen zo overstuur hadden gemaakt waren al gestorven. Toen Mozes hun de woorden van God overbracht durfde niemand iets te zeggen. Maar Mozes merkte dat ze de straf heel erg vonden. En het was ook erg! Ook voor Mozes. Veertig jaar lang had hij voor zijn schoonvader Jetro hier in de woestijn zijn schapen gehoed. En nu moest hij nog eens veertig jaar lang dit

ongehoorzame volk leiden. Als hij tenminste niet eerder stierf! O Heer, dacht hij, het valt niet mee om Uw dienstknecht te zijn.

Er kwamen tranen in Mozes' ogen, toen hij de mensen terug naar hun tenten zag gaan. Sommigen hadden van verdriet hun kleren gescheurd, anderen huilden hartstochtelijk. De meesten gingen zwijgend met stijf op elkaar geknepen lippen en hun hoofden gebogen. *Het was een volk zonder toekomst.*

Het kon niet, de straf was verdiend, maar Mozes had zijn leven willen geven wanneer dit volk, ja zijn volk toch dat heerlijke Beloofde Land binnen had mogen gaan....

Om één ding was Mozes blij. Bij alle ellende waren de mensen niet weer in opstand gekomen.

Maar de volgende ochtend bleek dat ze nog niets geleerd hadden. Een grote groep sterke kerels stond voor Mozes' slaaptent. Hun mantels omgord en met zwaarden in hun vuisten riepen ze: 'Mozes, hier zijn we! Gisteren deden we niet wat de Heer wilde, maar nu zijn we er klaar voor. Kom op, laat de ark voor ons uitgaan en wij zullen volgen. Wij, Gods gehoorzame volk!'

Mozes schudde zijn hoofd. Hadden ze het nu nog steeds niet begrepen? Wisten ze echt niet dat ze Gods straf niet konden ontlopen? Begrepen ze niet waarom God hen terugstuurde de woestijn in? Wisten ze het nu voor de zoveelste keer beter?

'Het kan niet,' antwoordde Mozes ernstig. 'Dit is geen goed plan. Dit kan nooit goed gaan. Jullie krijgen niet de zegen van de Heer. Wanneer jullie toch gaan, dan zullen jullie allemaal gedood worden door het zwaard van de Amalekieten.' Het hielp niet dat Mozes hen waarschuwde. Zij waren toch Gods eigen volk! God moest hen beschermen! En als Mozes het niet aandurfde, nu dan vonden ze wel een andere leider. Ook al ging de ark niet mee en ook geen priester, zij gingen wel.

Mozes zag ze weggaan, het noorden in. Hij wist dat dit niet goed zou aflopen. Dachten ze nu echt, deze dwazen, dat ze God konden dwingen? Wisten ze nu nog niet dat God helpt wie Hij wil helpen en verlaat wie Hij wil? Maar hij Mozes kon hen niet meer helpen.

Ze bereikten niet eens de bergen: De Amalekieten en de Kanaänieten kwamen met hun legers hen tegemoet en versloegen hen. De meesten vielen in de strijd en de weinigen die na een wilde vlucht terugkwamen in het tentenkamp schaamden zich en erkenden Mozes als hun leider.

Die leidde het volk terug het zuiden in, de kant uit van de Rietzee.

Veertig lange jaren wachten in de woestijn...